

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Ing. K. S.**, zast. Mgr. Františkem Pohankou, advokátem se sídlem Riegrova 2668/6c, České Budějovice, proti žalovanému: **Katastrální úřad pro Jihočeský kraj**, se sídlem Lidická 124/11, České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18. 2. 2021, č. j. 61 A 30/2020 – 44,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18. 2. 2021, č. j. 61 A 30/2020 – 44, **se ruší** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora onačeného rozsudku krajského soudu, kterým byla v části odmítnuta a v části zamítnuta žaloba proti nečinnosti žalovaného ve věci podání stěžovatele ze dne 15. 7. 2019 učiněného dle § 36 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon).

[2] Stěžovatel s odkazem na § 36 katastrálního zákona dne 15. 7. 2019 podal podnět „*ve věci rozporu listin, které splňují zákonem předepsané náležitosti k provedení zápisu a údajů katastru u nemovitosti p. č. 3484/36 v k. ú. Třítim.*“ V uvedeném podání konkrétně uváděl, na základě jakých listin nemovitost nabyt, jakými body je dáno její geometrické a polohové určení a že žalovaný z vlastního podnětu v řízení vedeném pod sp. zn. OR-323/1998 - 301, ukončeném rozhodnutím, změnil geometrické a polohové určení parcely č. X v rozporu s listinami předloženými k zápisu do katastru nemovitostí.

[3] Dle rekapitulace krajského soudu dne 11. 7. 2019 obdržel žalovaný usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 7. 2019, č. j. 7 Co 639/2019 - 29, dle něhož soud ve věci stěžovatele řízení o určení povinnosti uvést údaje katastru nemovitostí do souladu s listinami zastavil a věc postoupil žalovanému k vyřízení. Žalovaný přípisem ze dne 15. 8. 2019 stěžovateli sdělil, že po posouzení žaloby řízení dle § 36 katastrálního zákona nezhájil, vyjádřil

se i k podáním stěžovatele ze dne 15. 7., 30. 7. a 31. 7. 2019, jimiž stěžovatel opakovaně podával podnět k zahájení řízení ve věci opravy chyb v katastrálním operátu. Dne 19. 7. 2019 se stěžovatel dostavil k žalovanému a žádal vysvětlení, jakým způsobem byla podání vyřízena, žalovaný mu podal informace, o čemž byl vyhotoven protokol, který je založen ve správním spise. Dne 29. 8. 2019 obdržel žalovaný od stěžovatele stížnost podle § 175 správního řádu na způsob vyřízení podnětu ze dne 15. 7. 2019 a podnět k prošetření korupčního jednání zaměstnance žalovaného. Stížnost i podnět prošetřil ředitel žalovaného a o výsledku informoval stěžovatele přípisem ze dne 10. 9. 2019. Dne 7. 10. 2019 podal stěžovatel podnět dle § 80 odst. 1 správního řádu; Zeměměřičský a katastrální inspektorát v Českých Budějovicích usnesením ze dne 7. 11. 2019, čj. ZKI CB-N-1/527/20119 - 4, konstatoval, že žalovaný nebyl v dané věci nečinný a nedopustil se průtahů v řízení.

[4] Stěžovatel podal dne 10. 11. 2020 ke krajskému soudu žalobu; uvedl, že žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 11. 1998, č. j. V11-2686/1998, provedl zápis údajů do katastru nemovitostí a sporný pozemek zapsal na list vlastnictví žalobce č. 148. Závazný údaj katastru, geometrické a polohové určení sporného pozemku a jeho výměra byly určeny geometrickým plánem č. 123-35/97, přičemž sporný pozemek měl výměru 432 m². Podkladem pro rozhodnutí žalovaného byla kupní smlouva ze dne 25. 2. 1998 v rozsahu závazného údaje katastru nemovitostí určeného geometrickým plánem č. 123-35/97 a záznamu podrobného měření změn č. 123; k tomu poukázal na usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 7. 2019, č. j. 7 Co 639/2019-29, v rámci kterého soud rozhodl, že se jedná o opravu chyb v údajích katastrálního operátu a věc postoupil žalovanému. Dále uvedl, že podal žalovanému podnět ze dne 15. 7. 2019, ve kterém žádal opravu údajů v katastrálním operátu tak, aby tyto údaje odpovídaly podkladovým listinám pro rozhodnutí ze dne 4. 11. 1998, k tomu žalovaný pouze konstatoval, že mu není zřejmé, které věci se podnět týká a co stěžovatel navrhuje, přestože soud jednoznačně uvedl, že uplatňuje nárok na opravu katastrálního operátu podle § 36 katastrálního zákona. Dále stěžovatel namítal řadu pochybení ze strany Ing. Š. (zaměstnankyně žalovaného), dodal, že žalovaný zpochybňuje platnost prodeje a zasahuje do soukromoprávního vztahu prodávajícího a kupujícího, ačkoliv v roce 1998 uskutečněný prodej sporného pozemku potvrdil. Zdůraznil, že žalovaný neuvedl listinu, jež by prokazovala důvodnost provedení opravy údajů v katastrálním operátu; tvrzení žalovaného, že v předchozím období došlo ke změnám, označil za rozporné se zákonem, neboť právní vztahy nemohou být dotčeny revizí údajů v katastru nemovitostí, opravou chyby v katastrálním operátu ani obnovou katastrálního operátu, pokud jejich změna není doložena listinou; žalovaný tak provedl změnu bez doložení listiny a bez souhlasu vlastníka. Dále rozporoval usnesení Zeměměřičského a katastrálního inspektorátu v Českých Budějovicích ze dne 7. 11. 2019, přičemž dle jeho názoru správní orgán zpochybňuje nejen pravomocné rozhodnutí soudu ze dne 8. 7. 2019, ale i pravomocné rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 10. 2019. Konstatoval rovněž, že veškeré opravy v katastrálním operátu provedené žalovaným byly nicotné a došlo k porušení čl. 1, 2, 11 a 36 Listiny základních práv a svobod.

[5] V rámci podané žaloby vznesl tedy stěžovatel dva žalobní návrhy, přičemž jedním z nich byla žaloba na ochranu před nečinností žalovaného spočívající v nezahájení řízení o opravě chyby v katastrálním operátu na podnět žalobce ze dne 15. 7. 2019. Zároveň se domáhal vyslovení nicotnosti usnesení ze dne 7. 11. 2019, jímž Zeměměřičský a katastrální inspektorát v Českých Budějovicích rozhodl, že žalovaný ve věci podnětu žalobce ze dne 15. 7. 2019 nebyl nečinným. Krajský soud usnesením ze dne 12. 11. 2020, č. j. 61 A 30/2020 - 19, vyzval stěžovatele k uvedení požadovaného výroku soudu do souladu se zákonem; stěžovatel k výzvě soudu navrhl, aby krajský soud žalovanému uložil povinnost vydat rozhodnutí ve věci podnětu ze dne 15. 7. 2019. Zároveň krajský soud usnesením ze dne 12. 11. 2020, čj. 61 A 30/2020 - 20, vyloučil žalobu proti rozhodnutí Zeměměřičského a katastrálního inspektorátu ze dne 7. 11. 2019 k samostatnému projednání.

pokračování

[6] **Krajský soud a priori** dospěl k závěru, že návrh, na základě kterého by byl žalovaný povinen zahájit řízení ve věci podnětu stěžovatele ze dne 15. 7. 2019, vybočuje z výrokových možností soudu v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti dle § 79 s. ř. s., neboť v něm se lze domáhat pouze toho, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení; tento svůj žalobní návrh stěžovatel vznesl v replice k vyjádření žalovaného opětovně i přesto, že jej krajský soud na uvedenou skutečnost usnesením ze dne 12. 11. 2020, č. j. 61 A 30/2020 - 19, výslovně upozornil a stěžovatel sám navrhovaný petit podáním ze dne 24. 11. 2020 změnil. Jelikož krajský soud neshledal pravomoc o návrhu na zahájení řízení rozhodnout, žalobu v této části dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

[7] Co se týče věcného posouzení žaloby na ochranu proti nečinnosti, tedy posouzení toho, zda žalovaný skutečně v řízení byl, či nebyl nečinný, krajský soud dospěl k závěru, že není důvodná. Krajský soud odkázal na relevantní právní úpravu a zkonstatoval skutkový stav věci a obsah spisu, přičemž dospěl k závěru, že žalovaný na podněty stěžovatele, jakož i na usnesení krajského soudu ze dne 8. 7. 2019 adekvátně reagoval svým sdělením ze dne 15. 8. 2019, v němž v bodě 1 zdůvodnil nezahájení řízení z podnětu krajského soudu a v bodě 2 tohoto sdělení vypořádal podněty stěžovatele ze dne 15. 7. 2019 a 31. 7. 2019.

[8] Krajský soud upozornil na tzv. dvoufázovost řízení o opravě chyby katastrálního operátu. První fází je neformální postup upravený v § 36 katastrálního zákona. Ten v odstavci 1 stanoví, že „[n]a písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem.“ Katastrální úřad na základě podnětu situaci prověří, a buďto se s podnětem ztotožní, a chybu opraví, nebo případně navrhovateli sdělí, že opravu chyby neprovede, což se ostatně stalo i v nyní posuzovaném případě. Zároveň by sdělení mělo obsahovat poučení, že má navrhovatel právo vyjádřit nesouhlas s neprovedením opravy katastrálního operátu. V případě podání nesouhlasu je teprve zahájena formální část řízení, tj. správní řízení, jež se zpravidla končí vydáním správního rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2010, č. j. 3 As 11/2010 - 259). Krajský soud konstatoval, že stěžovatel nesouhlas s neprovedením opravy chyby v katastrálním operátu nevyjádřil; je tak zřejmé, že k zahájení samotného formálního správního řízení nedošlo, čehož si je ostatně stěžovatel zřejmě vědom, neboť se v nynějším řízení před soudem zahájení řízení domáhá. Krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2009, č. j. 3 Ans 1/2009 - 58, dle kterého není možné prostřednictvím žaloby na ochranu proti nečinnosti požadovat zahájení správního řízení z moci úřední, ale pouze vydání rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. V situaci, kdy nebylo správní řízení ani zahájeno, se pak nelze domáhat vydání rozhodnutí ve věci. Žalovaný tudíž v případě, že na podnět stěžovatele reagoval sdělením o neprovedení opravy chyby v katastrálním operátu, nemohl být ve smyslu § 79 s. ř. s. nečinným.

[9] **V kasační stížnosti** stěžovatel namítá, že došlo ze strany soudu v řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, k nesprávnému posouzení právní otázky, porušení jeho práva zaručeného § 36 odst. 4 katastrálního zákona. Krajský soud odepřel stěžovateli právo na veřejné projednání věci dle čl. 36 Listiny základních práv a svobod v jeho přítomnosti, stěžovatel se nemohl vyjádřit k tvrzeným skutečnostem, které byly nakonec napadeným rozsudkem v jednotlivých částech jeho odůvodnění zpochybňovány. Stěžovatel uvádí, že nenavrhl, ani nesouhlasil s tím, aby soud rozhodl ve věci samé bez jednání dle § 51 s. ř. s.

[10] Stěžovatel současně tvrdí, že došlo k porušení základního práva zaručeného čl. 11 Listiny základních práv a svobod, tj. práva vlastnit majetek a nakládat s ním v rozsahu listin, na základě kterých byla nemovitost zapsána do katastru nemovitostí a na příslušný list vlastnický. Z důvodu nečinnosti žalovaného došlo k porušení zákonné povinnosti žalovaného uvedené v § 36 odst. 4 katastrálního zákona, který ukládá vydat rozhodnutí. Porušení zákonné povinnosti vést údaje katastru nemovitostí v souladu s listinami potvrdil pravomocným usnesením ze dne 8. 7. 2019 č. j. 7 Co 639/2019 - 29 i Krajský soud v Českých Budějovicích v řízení o určení povinnosti uvést údaje katastru do souladu s listinami. Stěžovateli není zřejmé, z jakého konkrétního skutkového stavu, který je obecně v bodě 26 napadeného rozsudku konstatován, soud vycházel. Stěžovatel je přesvědčen, že v řízení, ve kterém podává tuto kasační stížnost, jednoznačně prokázal rozpor mezi zápisem do údajů katastru ke dni 1. 6. 1998 a skutkovým stavem ke dni podání podnětu ze dne 15. 7. 2019 a zásadou publicity stanovenou v § 980 odst. 2 občanského zákoníku.

[11] Stěžovatel nesouhlasí s názorem krajského soudu, že jeho podnět ze dne 15. 7. 2019 vybočuje z výrokových možností soudu v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti dle § 79 s. ř. s. Stěžovatel na základě usnesení krajského soudu č. j. 61 A 30/2019 - 19, ze dne 12. 11. 2020, změnil petit podáním ze dne 24. 11. 2020 tak, aby „*Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl, že žalovaný Katastrální úřad pro Jihočeský kraj je povinen vydat rozhodnutí ve věci podnětu žalobce ze dne 15. 7. 2019.*“ Povinnost vydat rozhodnutí ve věci podnětu ze dne 15. 7. 2019 prokazuje krajský soud i bodem 17 odůvodnění rozsudku. Stěžovatel se tedy žalobou domáhal vydání rozsudku, který prokazatelně nevybočuje z výrokových možností soudu v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti dle § 79 s. ř. s. Dle názoru stěžovatele tudíž nebyl dán důvod pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve vztahu ke změně petitu, jak jej stěžovatel provedl k výzvě soudu.

[12] Stěžovatel poukazuje na to, že podal na příslušný katastrální úřad postupně podněty datované dnem 15. 7. 2019, 30. 7. 2019 a 31. 7. 2019, a dožadoval se určení povinnosti uvést údaje katastru do souladu s listinami, ve shodě s usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne ze dne 8. 7. 2019, č. j. 7 Co 639/2019 - 29. Žalovaný na tyto podněty reagoval sdělením ze dne 15. 8. 2019, ve kterém uvedl, že jeho podněty jsou nesrozumitelné. Dle stěžovatele se jednalo ze strany žalovaného o naprosto formální přístup, podněty se důsledně nezabýval; o formálním přístupu svědčí i to, že jej žalovaný nepoučil o možnosti postupu podle § 36 odst. 4 katastrálního zákona, ačkoliv je mu tato poučovací povinnost uložena zákonem. Krajský soud tuto nezákonnost ze strany žalovaného sice zaznamenal, ale v podstatě se přes ni naprosto nepřesvědčivým způsobem překlenu.

[13] Stěžovatel má za prokázané, že se dne 19. 8. 2019 dostavil na pracoviště žalovaného, kde ústně bylo projednáváno zmíněné sdělení žalovaného ze dne 15. 8. 2019 a opětovně vyjádřil svůj nesouhlas s tímto sdělením. Tento postup stěžovatele je prokazován také jeho písemnou stížností ze dne 29. 8. 2019 podanou ve smyslu § 175 správního řádu. Tyto důkazy jednoznačně prokazují, že ač nebyl stěžovatel žalovaným poučen v souladu s § 36 odst. 3 katastrálního zákona, sdělil do 30 dnů žalovanému od doručení sdělení, že nesouhlasí s odmítnutím podnětu ze dne 15. 7. 2019. Tyto důkazy prokazují, že bylo zákonnou povinností žalovaného vydat rozhodnutí, jak ukládá § 36 odst. 4 katastrálního zákona.

[14] Stěžovatel dále uvádí, že byly dány procesní podmínky pro podání žaloby z hlediska posledního úkonu žalovaného, kterým podle žalobce bylo rozhodnutí Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Českých Budějovicích ze dne 7. 11. 2019, které bylo vydáno na základě podnětu stěžovatele ve smyslu § 80 zákona č. 500/2004 Sb. Dle stěžovatele krajský soud měl rozhodnout o nicotnosti rozhodnutí Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Českých Budějovicích ze dne 7. 11. 2019.

pokračování

[15] Pokud krajský soud v bodě 36. odůvodnění rozsudku tvrdí, že stěžovatel dezinterpretuje obsah usnesení krajského soudu z 8. 7. 2019 a uvádí, že soud tímto neprokázal, že žalovaný stěžovateli znemožnil prodej sporného pozemku, jak se stěžovatel mylně domnívá, stěžovatel namítá, že krajský soud za situace, kdy jednal v rozporu s § 51 s. ř. s. znemožnil stěžovateli prokázat, že chtěl prodat pozemek v rozsahu listin tj. kupní smlouvy ze dne 25. 2. 1998 a geometrického plánu č. 123 - 35/97, kde je výměra uvedena 432m²; kupující od koupě odstoupil z důvodu, že v údajích katastru je veden jiný závazný údaj, geometrické a polohové určení a jiná výměra, která je pouze 410 m². I tato skutečnost prokazuje ze strany žalovaného porušení práva vlastnit majetek a s ním nakládat v rozsahu listin.

[16] Stěžovatel tvrdí, že součástí žaloby ze dne 5. 11. 2020 však jsou soudem citované listiny, které krajský soud uvedl mezi nepředloženými; tyto jsou uvedené jako důkazy v bodě III. a IV. žaloby, jednalo se o 14 listů příloh žaloby, kterou krajský soud s přílohami převzal.

[17] Stěžovatel tvrdí, že závěr krajského soudu v bodě 38 je v rozporu s listinami - rozhodnutím Katastrálního úřadu v Českých Budějovicích ze dne 4. 11. 1998, č. j. V11-2686/1998, geometrickým plánem č. 123-35/97 a kupní smlouvou ze dne 25. 2. 1998. Stěžovatel jako součást kasační stížnosti předkládá jako důkaz fotokopii výrokové části rozhodnutí ze dne 15. 4. 2003, sp. zn. OR-178/2003-301/1, kde v bodě 1. výroku je uvedeno: „...*téhož geometrického plánu do p. č. 3484/3 – nová výměra p. č. 3484/3 je 410 m²“* Nová výměra pozemku p. č. X v rozsahu 410 m² odporuje listině, geometrickému plánu č. 123-35/97, který nebyl opraven. Zároveň odporuje listině, kupní smlouvě ze dne 25. 2. 1998, kde je uvedena výměra 432 m², prokazatelně nebyla kupní smlouva opravena. Toto rozhodnutí zpochybňuje soukromoprávní vztah mezi kupujícím a prodávajícím, kdy prodávající neprodal stěžovateli nemovitost o výměře 432 m², ale nemovitost pouze o výměře pouze 410 m². Podklady pro vyhotovení geometrického plánu č. 123-35/97 zadal zpracovateli žalovaný; stejný žalovaný schválil platnost tohoto geometrického plánu a zpochybnil tím platnost listin, zejména jeho vlastního rozhodnutí ze dne 4. 11. 1998, č. j. V11-2686/1998 se změnami, ke kterým nebyl ze zákona zmocněn. Žalovaný tak porušil čl. 2 odst. 2 Listiny.

[18] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s napadeným rozsudkem krajského soudu a navrhl kasační stížnost zamítnout; co se týče ne zahájení řízení a nevydání rozhodnutí ve věci podnětu ze dne 15. 7. 2019, odkázal na své vyjádření k žalobě. Dodává, že stěžovatelem namítaný rozpor závazného údaje katastru nemovitostí, geometrického a polohového určení nemovitosti p. č. X v k. ú. T., mezi stavem v katastru nemovitostí ke dni podání jeho podnětu ze dne 15. 7. 2019 a stavem podle listin osvědčujících vlastnické právo k pozemku p. č. X v k. ú. T. neexistuje. Pokud došlo ke změně tohoto údaje, jedná se o důsledek oprav, které byly realizovány (vesměs na základě podání stěžovatele) v řádném procesu řízení o opravě chyby, který probíhal v souladu s právními předpisy (§ 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky - původní katastrální zákon platný před 1. 1. 2014); tato řízení vedly příslušné katastrální orgány, které k tomu byly právními předpisy zmocněny, v některých případech došlo i k soudnímu přezkumu. Žalovaný nesouhlasí s tím, že postupoval nezákonně, dostatečně se nezabýval jeho podněty ze dne 15. 7. 2019, 30. 7. 2019 a 31. 7. 2019, resp. tak činil zcela formálně, a odkázal na obsah správního spisu.

[19] K vyjádření žalovaného podal stěžovatel repliku, v níž nepovažuje za správné a pravdivé tvrzení žalovaného, že neexistuje rozpor, je zřejmé, že žalovaný v podstatě zpochybňuje závěry pravomocného usnesení krajského soudu ze dne 8. 7. 2019; tímto bylo též v podstatě potvrzeno, že stěžovatel nemůže s nemovitostí nakládat v rozsahu listin, na základě kterých byla tato nemovitost zapsána do údajů katastru a na list vlastnictví číslo 148 ke dni 1. 6. 1998. Podotýká,

že platnost geometrického plánu číslo 123-35/97 (včetně ZPMZ č. 123) potvrdila za žalovaného Ing. Š., která za žalovaného v zápise ze dne 2. 6. 2003, který je k důkazu předkládán, popřela platnost tohoto geometrického plánu. Ing. Š. také za žalovaného vypracovala vyjádření ze dne 28. 4. 2021, ve kterém tvrdí, že mezi stavem katastru nemovitostí ke dni podání podnětu ze dne 15. 7. 2019 a stavem podle listin osvědčujících vlastnické právo k předmětu nemovitosti rozpor neexistuje. To je v rozporu s usnesením krajského soudu ze dne 8. 7. 2019. Stěžovatel předkládá rovněž listinu ze dne 21. 2. 2017 prokazující, že rozpor mezi údaji katastru a listinami mu znemožnil prodej nemovitosti.

[20] **Nejvyšší správní soud** po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a z důvodů, které stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil; současně posuzoval, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by byl povinen přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[21] Nejvyšší správní soud shledal naplnění důvodů kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., k nimž musí podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlídnout z úřední povinnosti.

[22] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou vadou řízení před krajským soudem, které se měl krajský soud dopustit tím, že rozhodl v rozporu s § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání; při něm hodlal přitom stěžovatel navrhnout důkazy ke svým tvrzením.

[23] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. „*soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.*“ V uvedeném ustanovení zákon konstruuje domněnku souhlasu účastníka tehdy, nevyjádří-li do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen. Lhůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit (§ 40 odst. 4 s. ř. s.). Uplynutím dvoutýdenní lhůty účastník řízení právo na jednání neztrácí, proto i kdykoliv po uplynutí této lhůty může požadavek na jednání vznést. Důležité však je, aby v takovémto případě podání došlo soudu předtím, než soud ve věci samé bez jednání rozhodne (rozsudek NSS 2 Azs 216/2005 - 50), jinak účastník právo na jednání neuplatnil včas.

[24] Ze spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovateli bylo dle založené doručenky dne 15. 12. 2020 vhozeno do domovní schránky poučení o řízení ze dne 10. 12. 2020, č. j. 61 A 30/20 – 26 (č. l. 26) obsahující rovněž poučení dle § 51 s. ř. s. Na tuto písemnost stěžovatel nereagoval. Jednání stěžovatel nenavrhoval v žalobě ani v žádném dalším podání, které soudu učinil. Námitka stěžovatele, že postupem krajského soudu mu bylo odepráno právo na spravedlivý proces, tak není opodstatněná.

[25] Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že závěr krajského soudu, že návrh stěžovatele vybočuje z výrokových možností soudu v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti dle § 79 s. ř. s., pročež v části žalobu pro nepřipustnost odmítl, nemá oporu ve spise. Stěžovatel k výzvě krajského soudu ze dne 12. 11. 2020, v níž byl vyzván k úpravě žalobního petitu, zaslal dne 27. 11. 2020 soudu podání ze dne 24. 11. 2019, v němž výslovně uvedl, že navrhuje, aby soud rozhodl, že žalovaný je povinen vydat rozhodnutí ve věci podnětu ze dne 15. 7. 2019 (viz č. l. 22 soudního spisu). Pokud krajský soud odkazuje na znění petitu stěžovatele v písemném stanovisku stěžovatele k vyjádření žalovaného ze dne 14. 1. 2021, činí tak nepřipadně. Dle přesvědčení Nejvyššího správního soudu stěžovatel výzvu soudu jemu adresovanou řádně a včas splnil

pokračování

a navrhl petit souladný se zákonem. Pokud do svého stanoviska, které soudu zaslal k vyjádření žalovaného k žalobě a v němž převzal původní obsah žaloby, vč. petitu, nelze to považovat za opětovnou změnu petitu, jak dovozuje krajský soud. Tak by musel stěžovatel učinit výslovně, což neučinil. Nelze tak souhlasit s krajským soudem, že stěžovatel podáním ze dne 14. 1. 2021 petit změnil. Krajský soud tak postupoval zcela formalisticky, neboť nelze nalézt žádný rozumný a racionální důvod, proč by stěžovatel, v souladu s poučením soudu nejprve výzvě vyhověl a petit řádně opravil tak, aby žaloba byla projednatelná, a poté opětovně trval na žalobě, která by dle petitu projednatelná nebyla. Výrok I. napadeného rozsudku tak nemůže obstát.

[26] Nevyšší správní soud dále konstatuje, že předmětem stávajícího přezkumu je posouzení toho, zda krajský soud po právu zamítl žalobu stěžovatele na ochranu proti nečinnosti. Stěžovatel dovozuje, že soud v civilním řízení potvrdil rozpor mezi údaji v katastru a listinami, protože byl žalovaný povinen změnu provést. Nejvyšší správní soud však s ohledem na předmět přezkumu nemohl přihlížet k obsáhlým námitkám a vyjádřením, jimiž stěžovatel zpochybňoval soulad listin s údaji v katastru nemovitostí; tyto skutečnosti by byly relevantní v případě přezkumu rozhodnutí o zamítnutí provedení opravy; takové rozhodnutí však nyní není předmětem přezkumu. Krajský soud se rovněž v napadeném rozsudku nezabýval námitkami vztahujícími se k nicotnosti rozhodnutí Zeměměřičského a katastrálního inspektorátu v Českých Budějovicích ze dne 7. 11. 2019, neboť žalobu proti tomuto rozhodnutí vyloučil usnesením ze dne 12. 11. 2020, č. j. 61 A 30/2020 - 20, k samostatnému projednání. Ani těmito námitkami v kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud proto nezabýval.

[27] Podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem. Podle § 36 odst. 3 cit. zákona oznámení o provedené opravě nebo o tom, že opravu na návrh neprovedl, protože se nejedná o chybu, doručí katastrální úřad vlastníkovi a jinému oprávněnému. Sdělí-li do 30 dnů od doručení oznámení vlastník nebo jiný oprávněný katastrálnímu úřadu, že s provedenou opravou nebo s tím, že se nejedná o chybu, nesouhlasí, vydá katastrální úřad rozhodnutí ve věci. O tomto postupu musí být účastník poučen (§ 36 odst. 3 zákona).

[28] V projednávané věci není sporné, že stěžovatel o opravu údajů v katastru nemovitostí dle § 36 katastrálního zákona požádal. Stěžovatel tvrdí, že fakticky vyjádřil nesouhlas s vyjádřením žalovaného, mělo být tedy o neprovedení opravy vydáno rozhodnutí; toho se domáhal nečinnostní žalobou.

[29] Krajský soud v rozhodnutí uvedl, že žalovaný na podněty stěžovatele ve spojení s rozhodnutím civilního soudu ze dne 8. 7. 2019 adekvátně reagoval sdělením ze dne 15. 8. 2019, v němž v bodě 1 zdůvodnil nezahájení řízení z podnětu krajského soudu a v bodě 2 tohoto sdělení vypořádal podněty stěžovatele ze dne 15. 7. 2019 a 31. 7. 2019; nečinný tedy nebyl.

[30] Ze správního spisu vyplývá, že žalovaný ve vyjádření ze dne 15. 8. 2019 k podnětu stěžovatele ze dne 15. 7. 2019 konstatoval: „*Vzhledem k tomu, že se jedná o další nesrozumitelná a ve vztahu k předchozímu i rozporuplná podání, která postrádají základní náležitosti podání stanovené § 37 odst. 2 správního řádu, nebude Katastrální úřad pro Jihočeský kraj na jejich základě žádné řízení zahajovat.*“ Dále je poukázáno na to, že stěžovatel v průběhu cca 20 let nejen ve vztahu k pozemku parc. č. X v k. ú. T., ale i k jiným pozemkům se na katastrální úřad obracel s řadou podání; dále se uvádí, že tato byla řádně prošetřena, byla vedena správní i následná soudní řízení; dále se uvádí, že podání, která neobsahují žádné nové skutečnosti, jsou nyní bez odezvy

zakládána do spisu, přičemž o tomto postupu byl stěžovatel informován sdělením ze dne 5. 4. 2013, které převzal. Katastrální úřad dále uvedl, že je povinen řídit se základními zásadami správního řádu, musí postupovat tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, a proto případné další správní řízení v téže věci zahájí pouze v případě předložení precizního návrhu, v němž bude jednoznačně vymezeno, jaké údaje katastru považuje navrhovatel za chybné a jaké údaje jsou dle jeho názoru správné.

[31] Nejvyšší správní soud se na rozdíl od krajského soudu nedomnívá, že podněty stěžovatele byly adekvátně vypořádány. Především správní orgán nepostupoval v souladu s § 37 odst. 5 správního řádu, měl-li za to, že návrh stěžovatele nesplňuje základní náležitosti podání; nadto neuvedl, které náležitosti podání dle § 37 odst. 3 správního řádu návrh stěžovatele ze dne 15. 7. 2019 neobsahoval. „Vady podání“ nelze posuzovat dle toho, zda a kolik podání již stěžovatel učinil, aniž by se správní orgán zabýval důvodem opětovného podání. Stěžovatel se domnívá, že rozhodnutím civilního soudu z roku 2019 byla konstatována změna, resp. byl stvrzen nesoulad údajů v katastru; učinil podání několik let poté, kdy se prvně změny domáhal, přičemž za novou skutečnost a změnu stavu považoval právě rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 7. 2019, č. j. 7 Co 639/2019 - 29. Nelze proto souhlasit s tím, že nenastaly žádné nové skutečnosti (bez ohledu na hodnocení jejich relevance) a odkazovat na přípis zasláný stěžovateli v roce 2013. Bez ohledu na to, zda domněnky stěžovatele stran účinků uvedeného soudního rozhodnutí jsou správné, měl žalovaný v tomto směru ne zahájení řízení ve smyslu § 36 katastrálního zákona odůvodnit, tedy v souladu se zákonem stěžovatele vyrozumět o tom, proč opravu neprovedl, proč se nejedná o chybu ve smyslu § 36 odst. 1 katastrálního zákona, resp. proč uvedené usnesení krajského soudu žádnou změnu nenavodilo.

[32] Podle § 36 odst. 3 katastrálního zákona byl žalovaný povinen poučit stěžovatele o možnosti dalšího postupu (sdělení nesouhlasu); to však neučinil. Odůvodnění krajského soudu, který tuto vadu konstatoval, nicméně s odkazem na to, že stěžovateli s ohledem na četnost jím podávaných podnětů mu byl takový postup zřejmý, nemůže obstát. Nesplnění zákonem uložené povinnosti správního orgánu nelze ospravedlnit tím, že účastníkovi je postup v řízení znám již z minula vedených řízení. Krajský soud rovněž poněkud tautologicky dovodil, že se nejedná o skutečnost, která by v nyní posuzovaném případě zakládala nečinnost žalovaného, nebot' stále platí, že nedošlo k zahájení řízení. Zcela však pomíjí důvody, pro které k zahájení řízení nedošlo (absence poučení).

[33] Nejvyšší správní soud však především konstatuje, že krajský soud pochybil, pokud posuzoval jakožto nečinnost žalovaného skutečnost, zda žalovaný reagoval na podněty stěžovatele; konstatoval, že žalovaný na podněty stěžovatele reagoval, tudíž nebyl nečinný.

[34] Nejvyšší správní soud připomíná, že žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu dle § 79 odst. 1 s. ř. s. se lze domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo vydat osvědčení. Ochrany ve správním soudnictví se však nelze, jak připomněl Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 26. 2. 2004, č. j. 1 Ans 1/2003 – 50, či ze dne 31. 1. 2008, č. j. 9 As 76/2007 – 52, stejně jako v řadě dalších rozhodnutí, dovolávat proti jakékoliv absenci činnosti správního orgánu. Dovolání se ochrany u správního soudu je omezeno na případy, kdy ve správním řízení správní orgán má povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení, má tak učinit v určité zákonem stanovené lhůtě a žalobce vyčerpал, pokud mu je ovšem příslušný procesní předpis zakládá, zákonné prostředky k ochraně před nečinností správního orgánu. K vynucení jiného konání správního orgánu, než je vydání rozhodnutí nebo osvědčení, však nikdo není žalobně legitimován a není založena ani pravomoc soudu rozhodovat v řízení proti takové jiné nečinnosti správního orgánu. V tomto směru je tedy určující, že pravomoc soudu k poskytnutí ochrany před nečinností správního orgánu podle části

pokračování

třetí hlavy druhé dílu druhého s. ř. s. je dána jen tehdy, pokud je žalobou požadována ochrana proti nečinnosti správního orgánu spočívající v tom, že správní orgán nerozhodl o věci samé, či nevydal osvědčení, přestože tak byl v souladu se zákonem povinen učinit (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2015, č. j. 1 As 153/2014 – 43). Ustanovení § 79 odst. 1 s. ř. s. chrání před nečinností správního orgánu s důsledkem nerozhodování ve věci samé, nikoliv však před jinými procesními vadami rozhodnutí či správního řízení, nebo před rozhodnutími nezákonnými z hlediska práva hmotného (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2004, č. j. 2 Ans 1/2004 – 64, publikovaný pod č. 670/2005 Sb. NSS).

[35] Krajský soud si především v řízení neujasní, čeho se stěžovatel skutečně domáhá. Zcela zjevně se nedomáhal vyslovení nečinnosti žalovaného stran vyjádření se k podnětu stěžovatele, neboť vyjádření ze dne 15. 8. 2019 mu bylo známo; ostatně v návaznosti na ně uplatnil opatření proti nečinnosti (stěží se tedy domáhal vydání něčeho, což již vydáno bylo). Stěžovatel rovněž v petitu žaloby uvedl, že se domáhá toho, aby žalovaný vydal rozhodnutí v souvislosti s jeho podáním dle § 36 katastrálního zákona. V úvahu tak připadalo pouze vydání rozhodnutí dle § 36 odst. 4 katastrálního zákona. Krajský soud se měl proto zabývat v souvislosti s obsahem správního spisu tím, zda byly či nebyly naplněny zákonné předpoklady pro vydání takového rozhodnutí. Jak již bylo uvedeno výše, konstatování, že stěžovatel výslovný nesouhlas nevyjádřil, proto nebylo zahájeno řízení, a tudíž se nelze domáhat rozhodnutí „vydaného“ v nezahájeném řízení, nemůže za výše uvedeného pochybení žalovaného spočívajícího v nedostatku poučení obstát.

[36] Krajský soud se proto v dalším řízení bude zabývat především tím, zda ze správního spisu dle obsahu jednotlivých podání stěžovatele lze z následného jednání stěžovatele dovodit nesouhlas, který by odůvodnil zahájení řízení ve smyslu § 36 odst. 4 katastrálního zákona, a zda tedy žalovaný, který dosud rozhodnutí ve smyslu uvedeného ustanovení nevydal, je či není nečinný.

[37] Nejvyšší správní soud shledal naplnění důvodů kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., k nimž musí podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti.

[38] Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud svým výše popsaným postupem zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbylo, než napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem v tomto rozsudku vyjádřeným. Krajský soud rovněž rozhodne v novém rozhodnutí o nákladech řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. dubna 2022

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu